

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НА ТЕМУ:
Формування
антикорупційної
стійкості в українському
суспільстві

Віра Ярошенко, к.політ.н.,
доцент, Уповноважена
особа з питань
запобігання та виявлення
корупції МНУ
ім.В.О.Сухомлинського

Корупція (від лат. *corrumpere* — псувати) — негативне суспільне явище, яке проявляється в злочинному використанні службовими особами, громадськими і політичними діячами їх прав і посадових можливостей з метою особистого збагачення, одержання неправомірної вигоди.

КОРУПЦІЯ-це
демократії

ВОРОГ

**Реалізація антикорупційної політики
в
Миколаївському національному
університеті
імені В.О.Сухомлинського спрямована
на :**

- забезпечення процесу духовного формування та антикорупційної стійкості суб'єктів, що беруть участь в освітньому процесі Університету;
- дотримання працівниками Університету вимог антикорупційного законодавства;
- попередження виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів серед колективу Університету.

Ознаки корупції:

Перша — наявність публічної влади (і права розподіляти суспільні ресурси) у осіб, що задіяні в корупції.

Друга — використання цієї влади в особистих інтересах.

Третє, від корупції є видима шкода суспільству.

Рівні корупції:

Нижчий- гроші, хабарі

Вищий – отримання корупційної «ренти», «відкатів», через домовленості, не отримуючи хабарів.

Яка шкода від корупції :

- **Корупція зменшує конкуренцію**, бо ліцензії, доступи до ринків та замовлення отримують “дружні”, а не найбільш ефективні підприємства.
- **Втрачає бюджет** (від завищених цін),
- **Втрачають споживачі** (від недостатньої якості товарів і послуг (Оскільки підприємці розуміють, що потрібно вкладати не в інновації і продукт, а в побудову знайомств з “потрібними” людьми.)
- **Аргументи** : - Інститут економічних досліджень та політичних консультацій [порахував](#), що економічний виграш від запровадження відкритих даних та антикорупційних заходів у державних закупівлях (ProZorro), податковому адміністрування та на газовому ринку у 2014-2018 склав 6 мільярдів доларів США щорічно – це приблизно 6% ВВП України.

Підходи до боротьби з корупцією

1. **На рівні нижчому, проти корупції окремих осіб:** прозорість і покарання, ;
2. **На рівні вищому, проти системної корупції домовленості осіб:** створення дієвих антикорупційних інституцій
3. **Умовний трикутник боротьби з корупцією:** активні громадяни, міжнародні організації –донори і влада.(Активні представники громади доносять інформацію про проблеми до міжнародних організацій. В той же час, Європейський Союз прагне мати серед сусідів сильну та мирну країну, з якою можна будувати сталі економічні зв'язки. Корупція стає на заваді цьому. Тож донорські організації з цих країн ставлять українській владі вимогу — боротьба з корупцією в обмін на фінансову допомогу.)
4. **Колективне навчання антикорупційної стійкості**

Оцінка рівня корупції

- рівень корупції вимірюють за допомогою індексів, наприклад, [Індексу сприйняття корупції](#) від Transparency International;
- висвітлення в ЗМІ**, яке може при надмірному негативі «примирити» суспільну думку;
- **зниження інвестиційного клімату**

Система антикорупційних органів в Україні

НАЗК- (Національне агентство з питань
запобігання корупції)

<https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/kontakty/>.

САП (Спеціалізована антикорупційна
прокуратура)

НАБУ (Національне антикорупційне
бюро України)

<https://nabu.gov.ua/zvernennya-gromadyan>

Антикорупційний суд

ДБР (Державне бюро розслідувань)

Непрямі інструменти боротьби із

корупцією – наприклад, система електронних закупівель ProZorro, портал відкритих даних державної влади e-data.gov.ua та місцеві портали відкритих даних на рівні області, міста, ОТГ, а також можливості слідкувати за діяльністю місцевих депутатів через відвідування сесій, запити чи перегляд сесій онлайн. Можна також готувати громадську експертизу рішень і програм місцевої влади.

Показники Індексу сприйняття корупції (СРІ)охоплюють:

- хабарництво;
- розкрадання публічних коштів;
- кумівство на державній службі
- механізми забезпечення доброчесності;
- ефективне переслідування корупціонерів;
- надмірну бюрократію;
- наявність відповідних законів про розкриття фінансової інформації,
- запобігання конфлікту інтересів та доступ до інформації;
- забезпечення захисту викривачів, журналістів та слідчих.

Prozorro дозволяє забезпечити рівний доступ бізнесу до публічних закупівель, адже всі підприємці можуть у будь-який момент онлайн подивитися тендери, всі деталі про них, попередні закупівлі різних замовників. Ще одна перевага: завдяки доступності такої інформації громадяни також можуть контролювати закупівлі і виявляти потенційні порушення. У такий спосіб прозорість і відкритість системи Prozorro знижують ризики корупції в публічних закупівлях

Електронна система охорони здоров'я Health, яка забезпечує автоматизацію обліку медичних послуг та управління медичною інформацією в електронному вигляді. Завдяки eHealth громадяни отримали змогу записуватися до лікарів онлайн та отримати електронний рецепт на ліки.

Система онлайн-аукціонів з продажу та здачі в оренду майна, яка запрацювала у 2016 році. На середину січня 2023 року, оренда й приватизація через систему принесли до українського бюджету понад 69 млрд грн.

Єдиний вебпортал використання публічних коштів, почав роботу у 2015 році. Офіційний ресурс, де оприлюднюється інформація про публічні фінанси згідно із Законом «Про відкритість використання публічних коштів». Там можна подивитися транзакції розпорядників коштів — з сумами, призначеннями, отримувачами.

Система е-декларування для чиновників

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Закон України «Про запобігання корупції»,

Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2020-2024 роки»

Наказ НАЗК 28.12.2021 р «Про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками»

Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»

ДОКУМЕНТИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УНІВЕРСИТЕТУ 2022-2023рр.

Антикорупційна програма Університету 2022-2024рр

Завдання та заходи виконання Антикорупційної програми Університету 2022-2024рр

Про затвердження «Положення про Уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в МНУ імені В. О. Сухомлинського» і призначення уповноваженої особи 2022 р.

Положення про порядок запобігання та врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб Миколаївського національного університету ім.В.О.Сухомлинського 2023р.

Висновок

Майже половину респондентів (46%) спонукає давати хабарі невпевненість у забезпеченні їхніх прав на отримання послуг у соціальній сфері. За результатами дослідження 31% опитаних відносять до найбільш корумпованих медичні заклади, 17% — освітні.

В українському суспільстві існує сформований запит на дотримання принципу справедливості та невідворотності покарання за вчинені правопорушення. 81% респондентів вважають, що корумповані чиновники мають бути відсторонені від посади, а на думку 61% опитаних обидві сторони, задіяні в корупції, однаково повинні нести відповідальність. Щодо шляхів боротьби з корупцією, то майже рівна кількість респондентів задекларувала як готовність взяти участь у протестах проти корупціонерів з вищих ешелонів влади (40%), так і готовність повідомляти про випадки корупції, що стали їм відомі (39%).

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

КОНТАКТИ

Ярошенко Віра Миколаївна –

Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції

МНУ імені В.О.Сухомлинського :

ел. mnuprotikorupcia@gmail.com